

P6_TA(2009)0121

Cīņa pret klimata pārmaiņām

Eiropas Parlamenta 2009. gada 11. marta rezolūcija par ES stratēģiju, lai Kopenhāgenas sarunās panāktu visaptverošu nolīgumu par klimata pārmaiņām, un atbilstoša finansējuma nodrošināšanu klimata pārmaiņu politikas īstenošanai

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā EK līguma 175. pantu,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2008. gada 17. decembrī pieņemto klimata un enerģijas paketi, jo īpaši tā nostāju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai uzlabotu un paplašinātu Kopienas siltumnīcefektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu¹ un par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par dalībvalstu pasākumiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai, lai izpildītu Kopienas saistības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas jomā līdz 2020. gadam²,
 - ņemot vērā 2008. gada 19.–20. jūnija un 2008. gada 11.–12. decembra Eiropadomes prezidentūras secinājumus,
 - ņemot vērā 2009. gada 4. februāra rezolūciju „2050: „Nākotne sākas jau šodien — ieteikumi ES turpmākai integrētai politikai saistībā ar klimata pārmaiņām”³,
 - ņemot vērā ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC) Pušu četrpadsmito konferenci (COP 14) un Pušu ceturto konferenci, ko rīkoja 2008. gada 1.–12. decembrī Poznaņā (Polija) kā Kioto protokola pušu sanāksmi (COP/MOP 4),
 - ņemot vērā Komisijas 2009. gada 28. janvāra paziņojumu „Kopenhāgenas sarunu mērķis — visaptverošs nolīgums par klimata pārmaiņām” (COM(2009)0039),
 - ņemot vērā Komisijas 2008. gada 26. novembra paziņojumu „Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāns” (COM(2008)0800),
 - ņemot vērā Komisijas 2007. gada 22. novembra paziņojumu „Eiropas elektrotehnoloģiju stratēģiskais plāns (ETA plāns) — Ceļā uz zemas oglekļa emisijas nākotni” (COM(2007)0723),
 - ņemot vērā Reglamenta 103. pantu,
- A. tā kā Kopenhāgenā 2009. gada decembrī ir jānoslēdz sarunas par visaptverošu starptautisko nolīgumu par klimata pārmaiņām saskaņā ar mērķi ierobežot planētas vidējās temperatūras pieaugumu, neļaujot tam pārsniegt 2°C;

¹ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0610.

² Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0611.

³ Pieņemtie teksti, P6_TA(2009)0042.

- B. tā kā jaunākie pētījumi liecina, ka ir iespējams samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 40 % līdz 2030. gadam, un, ka iztērējot mazāk par pus procentu no IKP, vēja, saules un citi ilgtspējīgi atjaunojami enerģijas avoti varēt apmierināt gandrīz trešdaļu no kopējā globālā enerģijas pieprasījuma; tā kā energoefektivitāte varētu samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par vairāk nekā ceturto daļu un tā kā mežu izciršanu varētu gandrīz apturēt;
- C. tā kā arvien vairāk zinātnieku atzīst, ka, lai izvairītos no bīstamajām klimata pārmaiņām, vajadzēs stabilizēt siltumnīcefekta gāzu koncentrācijas līmeni atmosfērā, nepārsniedzot 350 ppmv CO₂ ekvivalenta, kas ir ievērojami zemāks līmenis nekā iepriekš ieteiktais;
- D. tā kā Eiropas Savienība 2009. gada pavasara Eiropadomes sanāksmē vienosies par savu nostāju sarunās;
- E. tā kā Eiropas Savienība ir centusies uzņemties vadošo lomu cīņā pret globālo sasilšanu un pilnībā atbalsta *UNFCCC* sarunu procesu;
- F. tā kā ES pieņēma iepriekš minēto klimata pārmaiņu un enerģijas paketi, kurā ir iekļauti likumdošanas pasākumi, lai līdz 2020. gadam īstenotu vienpusēju siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu par 20 % salīdzinājumā ar līmeni 1990. gadā, apņemoties panākt samazinājumu par 30 %, ja Kopenhāgenā tiks panākts pietiekami ambiciozs starptautiskais nolīgums;
- G. tā kā jaunattīstības valstīs strauji pieaug emisijas, kuras tās nevar samazināt bez ievērojama tehniskā un finansiālā atbalsta;
- H. tā kā atmežošanas dēļ rodas aptuveni 20 % no visa oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas apjoma pasaulē un tas ir arī nopietns apdraudējums klimata pārmaiņu kontekstā, jo šo iemeslu dēļ ir apdraudēta mežu nozīmīgā funkcija, kā oglekļa piesaistītājsistēmām; tā kā atmežošana katru gadu notiek ārkārtīgi lielos apjomos — 13 miljonu hektāru platībā— un galvenokārt to veic jaunattīstības valstu tropu reģionos;
- I. tā kā ES emisiju tirdzniecības sistēma (ES ETS) var darboties kā paraugs emisiju tirdzniecības sistēmu izveidei citās attīstītās valstīs un reģionos;
- J. tā kā pusi no pasaules klimata pārmaiņu mazināšanas centieniem varētu īstenot ar zemu izmaksu visnotaļ izdevīgiem pasākumiem, piemēram, uzlabojot energoefektivitāti;
- K. tā kā emisiju tirdzniecības kvotu izsolēs varētu gūt vērā ņemamus ieņēmumus, kurus turpmāk varētu izmantot, lai finansētu risku mazināšanas un pielāgošanās pasākumus jaunattīstības valstīs;
- L. tā kā kvalitatīvu projektu finansēšanas atbalsts jaunattīstības valstīs, īpaši attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), ir atkarīgs no visaptverošas, pārredzamas un pastāvīgas informācijas plūsmas jautājumos par finansējuma pieejamību un nosacījumiem par tā piemērošanu; tā kā tam jābūt starptautiskās sabiedrības pienākumam, ES uzņemoties vadošo lomu un rādot labu piemēru;
- M. tā kā saskaņā ar nesenajām aplēsēm jauni ieguldījumi, kas nepieciešami emisiju samazināšanai pasaulē līdz 2020. gadam ir 175 000 miljoni eiro, no kuriem vairāk nekā pusi būtu jāiegulda jaunattīstības valstīs;

- N. tā kā pēc Komisijas aplēsēm atmežošanas samazināšana uz pusi līdz 2020. gadam izmaksās 15 - 25 000 miljonu eiro gadā līdz pat 2020. gadam, un atmežošanas apturēšana pilnībā prasītu vēl lielākas summas;
- O. tā kā saskaņā ar starptautisko organizāciju dažādiem pētījumiem pielāgošanās izmaksas klimata pārmaiņām jaunattīstības valstīs varētu būt vairāki desmiti miljardu eiro gadā,
1. uzsver, ka Eiropas Savienībai ir jā saglabā vadošā loma starptautiskajā klimata pārmaiņu politikā; uzsver to, ka ES viedoklim jābūt vienotam, lai saglabātu savu uzticamību, pildot šo vadošo lomu;
 2. aicina ES aktīvi panākt Kopenhāgenas nolīgumu, kurā ņem vērā jaunākos zinātniskos ziņojumus par klimata pārmaiņām, nosaka siltumnīcefekta emisiju koncentrācijas līmeņa stabilizācijas un vidējās temperatūra pieauguma ierobežošanas mērķus, kuri nodrošina pamatotas iespējas izvairīties no bīstamajām klimata pārmaiņām un ļauj veikt regulārus pārskatus, lai nodrošinātu, ka mērķi ir saskaņā ar jaunākajiem zinātnes atklājumiem; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu šajā jomā;
 3. atgādina — lai ierobežotu pasaules vidējās temperatūras pieaugumu par ne vairāk kā 2°C virs līmeņa kāds bija pirms rūpnieciskā laika, ir nepieciešams, ka ne vien attīstītās valstis samazina savas emisijas, bet arī jaunattīstības valstīm ir jādod savs ieguldījums šī mērķa sasniegšanā;
 4. norāda, ka siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana jaunattīstības valstīs zemāk par noteiktajiem līmeņiem, būs lietderīga, lai ierobežotu vidējo globālo temperatūras pieaugumu zem 2°C, kam būs nepieciešams plašs rūpniecisko valstu atbalsts;
 5. uzsver — lai panāktu nepieciešamās klimata pārmaiņas ierobežojošās darbības jaunattīstības valstīs, nepieciešami vēl lielāki finanšu līdzekļi;
 6. uzsver rūpnieciski attīstīto valstu atbildību sniegt pietiekamu ilgtspējīgu un paredzamu finansiālo un tehnisko atbalstu jaunattīstības valstīm, lai tām dotu iniciatīvas apņemties samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, pielāgoties klimata pārmaiņu radītajām sekām un samazināt emisijas, kuras izraisa mežu izciršana un mežu degradācija, kā arī uzlabot savas spējas, lai varētu pildīt saistības saskaņā ar turpmākajiem starptautiskajiem nolīgumiem par klimata pārmaiņām; uzsver, ka lielākā daļa šādu fondu jāizveido no jauna un papildus oficiālajai attīstības palīdzībai (OAP);
 7. atgādina par minēto 2009. gada 4. februāra rezolūciju un īpaši par tām rezolūcijas daļām, kas veltītas starptautiskajai dimensijai un finansēšanai, kā arī budžeta jautājumiem, tostarp par to, cik nozīmīgi ES un citām rūpnieciskām valstīm, kā kopumam, ir noteikt ilgtermiņa emisiju samazināšanas mērķi līdz vismaz 80 % līdz 2050. gadam, salīdzinājumā ar 1990. gadu;
 8. turklāt atgādina par savu ieteikumu, ka noteikti klimata paketē pieņemti principi jāizmanto kā pamats starptautiskam nolīgumam, jo īpaši saistošais lineārais rādītājs rūpnieciski attīstīto valstu saistībām, diferencēšana pamatojoties uz pārbaudītām emisijām un pastiprināts atbilstības režīms ar prasību sasniegt gada samazinājuma koeficientu;
 9. uzsver, ka pašreizējās finanšu un ekonomikas krīzes apstākļos ES mērķi cīnīties pret klimata pārmaiņām varēt apvienot ar būtiskām ekonomiskām iespējām, lai attīstītu jaunas

tehnoloģijas, radītu darba vietas un uzlabotu energoapgādes drošību; uzsver, ka vienošanās Kopenhāgenā varētu sniegt nepieciešamo stimulu šādas Jaunās Zaļās vienošanās panākšanai, veicinot ekonomisko izaugsmi, atbalstot zaļās tehnoloģijas un saglabājot šīs jaunās darba vietas ES un jaunattīstības valstīs;

10. aicina Eiropadomi censties panākt starptautisku nolīgumu ar rūpnieciskajām valstīm, ar kuru panāktu kopējo siltumnīcefekta gāzu samazinājumu tuvāk 25-40 % amplitūdas augšējai robežai, kā tas ieteikts Klimata pārmaiņu starptautiskās padomes 4. novērtējuma ziņojumā, kā arī nodrošinot, lai šie samazinājumi būtu no attiecīgo valstu pašu teritorijām;
11. pauž bažas par to, ka minētais Komisijas 2009. gada 28. janvāra paziņojums ir neprecīzs attiecībā uz ES finansiālās atbildības līmeni; aicina Padomi, apstiprinot sarunu pilnvaras Kopenhāgenas konferencei, noteikt reālas saistības par finansējumu, kas ir saskaņā ar pasaules mēroga centieniem, kuri nepieciešami, lai ierobežotu vidējās temperatūras pieaugumu stipri zem 2°C;
12. uzskata, ka šādās saistībās par finansējumu ir jāiekļauj, kā 2008. gada decembrī noteica Padome, nosacījums dalībvalstīm lielu daļu no ES ETS kvotu izsoles ieņēmumiem izmantot darbību finansēšanai, lai mazinātu un pielāgotos klimata pārmaiņām jaunattīstības valstīs, kuras būs ratificējušas starptautisko nolīgumu par klimata pārmaiņām, bet uzsver, ka emisiju kvotu tirdzniecības sistēma attiecas uz mazāk nekā 50 % ES emisiju, tāpēc nepieciešams šo nozīmīgo darbību finansēšanā iesaistīt arī citas dalībvalstu tautsaimniecības nozares;
13. uzstāj, kā šādām saistībām jānodrošina paredzami finansēšanas mehānismi, kas izveidoti saistība ar UNFCCC un kuri ir papildus OAP un neatkarīgi no dalībvalstu ikgadējām budžeta procedūrām;
14. atzinīgi vērtē divas iepriekš minētajā 2009. gada 28. janvāra paziņojumā izklāstītās novatoriskās finansēšanas alternatīvas, ja vien tās ir izstrādātas tādējādi, ka garantē pietiekamu, paredzamu finansējuma līmeni; turklāt piekrīt ierosinājumam, ka to varētu apvienot ar finansējumu no līdzekļiem, kas iegūti no aviācijas un jūras transporta emisiju kvotu tirdzniecības sistēmām;
15. atzinīgi vērtē Komisijas domu par to, ka daļa no finansējuma ir piešķirama aizdevumu veidā, tāpēc ka dažas no darbībām var izrādīties jaunattīstības valstīm arī ļoti izdevīgas;
16. uzsver ka saistoši mērķi dotu ieguldītājiem iespēju labāk novērtēt ar klimata pārmaiņām saistītos riskus un iespējas un iesaistītu ieguldītājus projektos, kas paredzēti, lai panāktu gan klimata pārmaiņu mazināšanas, gan pielāgošanās mērķus; turklāt uzsver, ka ir nepieciešama skaidrība attiecībā uz privātā kapitāla nozīmi nepieciešamajos ieguldījumos, lai panāktu šos mērķus;
17. tomēr uzskata, ka ir ļoti svarīgi pieņemt daudz plašāku rīcības plānu par turpmāko finansējumu klimata politikai, kas attiektos uz visām atbilstošajām finansējuma jomām un avotiem; uzskata, ka minētais Komisijas 2009. gada 28. janvāra paziņojums ir labs sākuma punkts šim darbam, bet uzsver, ka tas ir jāstiprina ar skaidri noteiktiem mērķiem; aicina Padomi piešķirt Komisijai pilnvaras steidzami izstrādāt šādu rīcības plānu, ņemot vērā Kopenhāgenas sarunas;
18. uzskata, ka lielu daļu no kopīgajiem klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās

centieniem jaunattīstības valstīs jāvelta projektiem, kuru mērķis ir apturēt mežu izciršanu un mežu noplicināšanu, kā arī mežu atjaunošanas un apmežošanas projektiem šajās valstīs;

19. atzinīgi vērtē Kioto protokola tīras attīstības mehānismu, kā iespējamo veidu, lai dotu jaunattīstības valstīm iespēju piedalīties oglekļa emisiju tirgū; uzsver, ka rūpnieciski attīstīto valstu izmantotie kompensācijas paņēmieni, lai panāktu emisijas samazinājuma mērķus, nevar būt daļa no jaunattīstības valstu saistībām siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai starptautiskajā nolīgumā par klimata pārmaiņām; tāpēc uzskata, ka turpmāko kompensācijas mehānismu daļai ir jābūt stingrākiem projektu kritērijiem, lai izvairītos no tā, ka rūpnieciski attīstītās valstis atņem jaunattīstības valstīm rentablas iespējas emisiju samazināšanai, kā arī lai garantētu šo projektu augstus standartus, ar uzticamiem, pārbaudāmiem un patiesiem emisiju samazinājumiem, kas nodrošina arī ilgtspējīgu attīstību šajās valstīs;
20. uzskata, ka kolektīvs ES ieguldījums attiecībā uz jaunattīstības valstu emisiju samazināšanas centieniem un nepieciešamību pielāgoties nedrīkstētu būt mazāks par 30 000 miljoniem eiro gadā līdz 2020. gadam, un šis skaitlis var pieaugt, pieaugot arī zināšanām par klimata pārmaiņu smagumu un ar tām saistītajām izmaksām;
21. uzsver, ka lielas finanšu plūsmas uz jaunattīstības valstīm klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās tām centieni finansēšanai, ir tikai daļa no risinājuma; uzstāj uz to, ka fondi būtu jātērē ilgtspējīgi, izvairoties no birokrātijas, īpaši attiecībā uz MVU, kā arī no korupcijas; uzsver, ka finansējumam jābūt paredzamam, koordinētam un pārredzamam, lai tas vairotu jaunattīstības valstu darbību gan centrālā gan vietējā līmenī, prioritāti piešķirot cilvēkiem, kuri saskaras ar klimata pārmaiņu radītajām problēmām, nevis valdībām; šajā sakarā uzsver, cik svarīga ir pastāvīga un viegli pieejama informācija par pieejamo finansējumu; aicina Padomi un nākamo — Zviedrijas prezidentūru aktīvi popularizēt šos principus UNFCCC COP15 sarunu laikā Kopenhāgenā 2009. gada decembrī;
22. aicina Komisiju atteikties no savas negatīvās attieksmes pret mežsaimniecības iekļaušanu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmā; uzskata, ka būs vajadzīgs gan uz tirgu balstīts gan no tirgus neatkarīgs finansējums, lai finansētu nākotnē paredzētos mehānismus to emisiju samazināšanu, kas rodas izcērtot un noplicinot mežus (REDD), saskaņā ar vienošanos par laiku pēc 2012. gada; šajā sakarā aicina Komisiju un Padomi uzņemties vadību oglekļa emisiju pilottirgu attīstīšanā saistībā ar REDD; turklāt aicina Komisiju un Padomi izpētīt, kādā veidā tirgū balstīti vai ārpus tirgus fondi varētu papildināt vieni otru;
23. uzskata, ka Eiropas Savienības vadībā, nodrošinot finansiālo un tehnisko atbalstu jaunattīstības valstīm, ievērojami palielināsies iespējas panākt vienošanos Kopenhāgenas sarunās; uzskata, ka Eiropas Savienībai nepieciešams izrādīt vadību finanšu jomā, nodrošinot konkrētus sarunu rādītājus jau sākuma posmā ir nepieciešama gan lai mobilizētu pietiekamu iekšzemes atbalstu, gan lai mudinātu jaunattīstības valstis pieņemt ambiciozus saistošus emisiju samazināšanas mērķus, kā arī lai mudinātu citas Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas valstis sniegt līdzīga veida ieguldījumu;
24. atzīst, ka ES kopumā ir uz pareizā ceļa, lai sasniegtu Kioto mērķus, bet norāda uz to, ka dažas dalībvalstis ir vēl ļoti tālu no Kioto mērķu sasniegšanas, un ka tas varētu kompromitēt ES uzticamību Kopenhāgenas procesā; tāpēc uzstāj, ka tām dalībvalstīm, kas vēl nav ceļā uz Kioto mērķa sasniegšanu, jādara viss iespējamais;
25. uzdod priekšsēdētājam prezidentam nosūtīt šo rezolūciju Eiropadomei, Padomei, Komisijai,

dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām sekretariātam ar lūgumu nodot to tālāk visām līgumslēdzējam pusēm, kas nav ES dalībvalstis.